

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

แนวทางการพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน
สถาบันราชภัฏเชียงรายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
เชิงสุขภาพ

ชื่อผู้เขียน

นางสาวอัญญาธรรม์ สร้อยอินดี๊ะ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์ ดร. มนต์ สุวรรณ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์บุญเลิศ	จัดตั้งวิวัฒนาการ
รองศาสตราจารย์ประหยัด ปานดี	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพและความพร้อมความพร้อมด้านบริบทการบริหารจัดการ และการให้บริการของศูนย์การวิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน สถาบันราชภัฏเชียงราย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อม เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สอดคล้องกับศูนย์การวิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้านในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

รูปแบบของการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ที่เคยมาใช้บริการของศูนย์ฯ จำนวน 100 คน ผู้อำนวยการศูนย์ เลขานุการคณะกรรมการบริหารสถานบัน ราชภัฏเชียงราย หมอเมืองผู้ให้การรักษา และให้คำปรึกษาด้านสุขภาพประจำศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสำรวจ และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้าน สถาบันราชภัฏเชียงราย มีศักยภาพ และความพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในระดับมาก ในด้าน

สถานที่ที่มีการให้บริการด้านการแพทย์พื้นบ้านและแพทย์แผนไทย ที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มาใช้บริการ โดยบริการหลัก ๆ ที่ผู้มาใช้บริการให้ความสนใจเป็นพิเศษตามลำดับ ได้แก่ สมุนไพรบำบัด กายบำบัด (ฟื้นฟูสภาพทางกาย) การถือปฏิบัติ (การกรรมอยู่) อาหารบำบัด (การกรรมกิน) และพิธีกรรม/จิตบำบัด นอกจากนี้ผู้ที่รับบริการยังสามารถเรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชาวล้านนาได้ ส่วนพื้นที่โดยรอบที่ศูนย์ฯ ตั้งอยู่นั้นก็มีความกว้างขวางสวยงาม มีความเหมาะสม เนื่องจากอยู่ในเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวและมีอาณาเขตบริเวณติดกับสถาบันการศึกษาและสวนสาธารณะ ทำให้มีความปลอดภัยสูง รวมทั้งมีศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคอย่างพอเพียง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาการแพทย์พื้นบ้านสถาบันราชภัฏ เชียงราย ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) นั้น ควรต้องมีการเพิ่มความสำคัญในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มากขึ้น เนื่องจากหอมเมืองที่ให้บริการด้านรักษาและให้คำปรึกษาด้านการฟื้นฟูสุขภาพนั้นมีแต่เพียงผู้ที่ให้บริการที่เป็นหมอสมุนไพร หมอดูหมอนวดเท่านั้น ทำให้การกระจายรายได้สู่ชุมชนมีน้อย อีกทั้งยังขาดการมีส่วนร่วมในเสนอแนวคิดด้านการบริหารและการจัดการ เนื่องจากทางศูนย์ฯ มีการดำเนินงานแบบระบบราชการ ทำให้ยังขาดการพัฒนาและวางแผนในการดำเนินการบริหารเพื่อพัฒนาศูนย์ฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดีเท่าที่ควร

Independent Study Title	Guidelines for the Development of Thai Folk Medical and Research Center, Rajabhat Institute, Chiang Rai Province, as a Health Tourist Attraction		
Author	Miss Aunyarat Soyinta		
M.A.	Tourism Industry Management		
Examining Committee	Prof. Dr. Manat	Suwan	Chairman
	Assoc. Prof. Boonlert	Jittangwatana	Member
	Assoc. Prof. Prayad	Pandee	Member

ABSTRACT

The objectives of this study are (1) to evaluate the efficiency and readiness of the Folk Medicine and Research Center, Rajabhat Institute Chiang Rai, to be a Tourist health destination (2) to identify potential means to further develop Health Tourism activities and Folk Medicine.

The study was conducted using a survey of 100 patrons of the Folk Medicine and Research Center. In addition, interviews were conducted with the President of the Center, the Rajabhat Institute Council Administration Committee Secretary, traditional medicine practitioners of the Center and three other Center officials.

Study results found that the Center had a high level of efficiency and readiness for development as a Health Tourism resource. At the Center, a wide variety of folk medical services and traditional Thai medical services was available which were in line with the desires of the patrons. Among the services which the patrons particularly appreciated were therapeutic herbal medicines, physical therapy, therapeutic lifestyles, therapeutic diets, and spiritual/psychological

therapy. In addition, patrons were able to learn about lifestyles/culture/wisdom of the Lanna region. Among the positive factors identified is the fact that the Center is located on established tourist routes, that it is near a beautiful public park, and that it is collocated with a major educational institution (Rajabhat Institute) which provides a high degree of security. Also, they reported that the facilities and infrastructure provided by the Center were adequate.

Recommendations for the development of the Folk Medicine and Research Center as a Tourist health destination include provision of an increased role for the local community. Presently, most of the income from the health-related activities goes to the herbal medicine doctors, fortune tellers, and massage therapists who provide health care and advice to patrons. Little of that revenue reaches members of the local community. It is suggested that the local community be given a role in providing input to the administration and management of the Center. At present, the Center operates like a typical government agency in that there is a lack of development of and planning for the administrative structure needed to develop the Center as a tourist health destination.